

Hevostalliohje

Luvat ja ilmoitukset

Rakennuslupa ja toimenpidelupa

Tarvitset rakennuslupan hevostallin ja siihen liittyvien rakennelmien rakentamiseen. Tarvitset rakennuslupan myös silloin, kun teet rakennukseen olennaisia muutoksia tai muutat rakennuksen alkuperäistä käyttötarkoitusta olennaisesti. Tällainen muutos on esimerkiksi autotallin tai navetan muuttaminen hevostalliksi. Pienempiin muutoksiin ja jätevesien käsittelyjärjestelmän uusimiseen voi riittää toimenpidelupa.

Talleja koskevat hevosten pidon eläinsuojeluvaatimukset löydät maa- ja metsätalousministeriön Internet-sivuilta. Kaikkien eläinsuojien on tullut täyttää vaatimukset viimeistään 1.1.2014. Huomioithan, että hevonen on laumaeläin, joten hevosta ei tulisi pitää yksin.

Eläinsuojelulain mukainen ilmoitus Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle

Tee ammattimaisesta tai muutoin laajamittaisesta hevosten pidosta kirjallinen ilmoitus aluehallintoviraston läänineläinlääkärille, jos täysikasvuisia eläimiä on vähintään kuusi. Löydät ilmoituslomakkeen aluehallintoviraston Internet-sivuilta. Ilmoitukseen velvoittavaa toimintaa ovat mm. hevosten kasvattaminen, vuokraaminen, ottaminen säilytettäväksi, hoidettavaksi, valmennettavaksi tai koulutettavaksi, opetuksen antaminen hevosten käytössä ja käsittelyssä tai muu hevosten pito. Muista tehdä ilmoitus myös toiminnan muutoksista tai lopettamisesta.

Ilmoitusvelvollisuus ja ympäristölupa

Tee hevostallin toiminnasta kirjallinen ilmoitus ympäristönsuojeluviranomaiselle vähintään 120 päivää ennen toiminnan aloittamista, jos talli on tarkoitettu vähintään 60 hevoselle tai ponille. Huomioithan, että ilmoitusmenettelyä ei sovelleta pohjavesialueilla. Jos tallisi sijaitsee pohjavesialueella, sinun tulee hakea ympäristölupaa, vaikka hevosia olisi vähemmän kuin 60. Tarvitset ympäristölupan myös siinä tapauksessa, jos toiminnasta saattaa aiheutua kohtuutonta haittaa naapureille.

Tallin sijoituspaikka

Enintään viiden hevosen tai ponin harrastustallin rakennuspaikan tulisi olla **vähintään hehtaarin kokoinen**, mielellään 2-3 ha, ellei kaavassa tai rakennusjärjestyksessä ole toisin määrätty.

Uutta hevostallia ei tulisi perustaa 1- tai 2-luokan pohjavesialueelle. Tallin sijoittamismahdollisuus tutkitaan ympäristöluvan käsittelyn yhteydessä. Huomioithan, että nitraattiasetuksen mukaan uusia lantavarastoja ei saa sijoittaa pohjavesialueille ilman maaperätutkimuksia.

Suojaetäisyydet

Suositusetäisyys naapurikiinteistön rajaan tai pihapiiriin (uudet, 1-5 hevosen harrastustallit):

- talli, lantala, ulkotarha ja ratsastuskenttä 50 m
- laidun 10 m

Suuremman hevostallin etäisyys naapurin asuinrakennuksesta tulisi olla 100-200 metriä. Uusissa ratsastus- ja ravitallihankkeissa etäisyydet arvioidaan tapauskohtaisesti rakennusluvan yhteydessä tai kaavoituksessa. Etäisyydet voivat olla pienempiä naapurin suostumuksella sekä silloin, kun naapurikiinteistön rakennusoikeus on siirretty kaavalla muualle.

Nitraattiasetuksen mukaan lannan varastointitilan ja ulkotarhan ruokinta- ja juottopaikan etäisyys vesistöön tulee olla vähintään 50 metriä ja valtaojaan sekä noroon 25 metriä. Suositusetäisyys ojaan on vähintään 5 metriä. Samoja suojaetäisyyksiä suositellaan myös ratsastuskentille.

Lantalat ja lannan varastointi

Nitraattiasetuksen mukaan lannan varastointitilaa ei saa sijoittaa:

- pohjavesialueelle (ellei maaperäselvityksen perusteella osoiteta, että sijoittaminen ei aiheuta pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa)
- tulvanalaiselle alueelle
- alle 50 m etäisyydelle vesistöä, talousvesikäytössä olevasta kaivosta tai lähteestä
- alle 25 m etäisyydelle valtaojasta tai norosta

Varastoi lanta vesitiiviissä (betoni K30-2, asfalttibetoni, valuasfaltti) lantalassa, joka on mitoitettu 12 kuukauden aikana kertyvälle lantamäärälle. Minimimitoitus on 17 m³ hevosta, 12 m³ ponia ja 8 m³ pienponia kohden. Laske lantalan hyötytilavuus kertomalla pohjapinta-ala seinämäkorkeudella, johon on lisätty enintään yksi metri. Jos rakennat uutta lantala, tulee sen olla katettu tai sadevesien pääsy lantalaan tulee estää tiiviillä peitteellä.

- Ennen 1.4.2015 rakennettuihin ja käyttöönotettuihin lantaloihin sovelletaan vähimmäis-tilavuusvaatimuksia 12 m³/hevonen ja 8 m³/poni.

Pihattojen vesitiivis kestokuivikepohja voidaan ottaa huomioon lannan varastotilana. Huomioi lantavaraston mitoituksessa kuivikepohjasta poistettava sekä ulkotarhoista ja ratsastuskentiltä kerättävä lanta, jos sitä ei voida levittää suoraan peltoon.

Jos tallillasi kertyy enintään 25 m³ kuivalantaa vuodessa tai sitä varastoidaan kerrallaan enintään 25 m³, voit varastoida lantaa tiiviillä siirtolavalla tai muulla vastaavalla alustalla, joka on katoksessa tai katetaan peitteellä.

Lantalan rakenteiden tulee estää lannan ja mahdollisten valumavesien pääsy ympäristöön sekä pinta- ja pohjavesiin. Lantavaraston edessä on oltava koneiden painon kestävä **kovapohjainen** (esim. sepeli, sora) alusta, joka pidetään puhtaana lannasta.

Kata uudet kuivalannan varastointitilat tai peitä lanta siten, että sadevesien pääsy varastointitilaan estetään. Katetun lantalan betonireunojen korkeuden on oltava vähintään 1,5 m ja ajoluiskan 0,2 m. Katetun lantalan ulkovaipan tulee olla harva tai aukollinen, jotta lantala tuulettuu riittävästi ja mahdollinen lantapalo voidaan estää.

Lannan luovutus

Lantalan vähimmäis-tilavuusvaatimuksesta voidaan poiketa, mikäli lantaa luovutetaan säännöllisesti. Kaikesta lannan luovuttamisesta tulisi tehdä kirjallinen sopimus. Voit varastoida luovutusta odottavan lannan joko asianmukaisessa lantalassa tai tiiviillä sadesuojatulla vaihtolavalla.

Voit luovuttaa lantaa:

- toiselle tilalle asianmukaiseen lantalaan varastoitavaksi tai välittömästi hyötykäyttöön
- hyödyntäjälle, jolla on ympäristölupa lannan vastaanottoon

Saat luovuttaa lantaa myös suoraan tilalta irtotavarana ns. suoramyyntinä, silloin kun lanta ei sisällä tartuntataudin leviämisriskiä eikä tilalla ole todettu hukkakauraa. Suoramyynti ei vähennä lantalan tilavuusvaatimusta.

Lannan aumavarastointi

Lannan varastointi aumassa voidaan sallia vain työteknisistä tai hygieenisistä syistä, eikä sillä voida korvata lantalaan tai määrääjain tyhjennettävää vaihtolavaa. Aumassa varastoitavan lannan kuiva-ainepitoisuuden on oltava vähintään 30 %. Työtekniinen syy on esimerkiksi poikkeuksellinen keli-rikko ja hygieeninen syy lannan sisältämä taudinaiheuttaja, kuten salmonella, yersinia tai listeria. Tautitapauksissa aumavarastoinnin edellytykset arvioi eläinlääkäri.

Tee ilmoitus lannan aumavarastoinnista **viimeistään 14 vuorokautta ennen auman perustamista** Oulun seudun ympäristötoimelle. Ympäristötoimi varmistaa aumauksen edellytysten täyttymisen. Voit tehdä ilmoituksen [ympäristönsuojelun sähköisessä asiointipalvelussa \(ePermit\)](#). Lisätietoa löydät verkkosivuilta: www.ouka.fi/ymparistovalvonta/ymparistonsuojelun-luvat-ja-ilmoitukset.

Lannan levitys peltoon

Lannan levitys suositellaan tehtäväksi keväisin. Nitraattiasetus kieltää lannan levityksen 1.11.–31.3. välisenä aikana. Levittämistä odottava lanta (kuiva-ainepitoisuuden oltava väh. 30 %) saa olla pellolla korkeintaan neljä viikkoa levitysaikana.

Mikäli poikkeukselliset sääolosuhteet ovat estäneet lannan levityksen sallittuna aikana, lantaa voidaan levittää 30.11. saakka olosuhteiden salliessa. Tee tällöin ilmoitus ympäristötoimelle 31.10. mennessä. Lanta on muokattava maahan vuorokauden sisällä levityksestä.

Voit hakea poikkeusta lannan levittämisen kieltoajasta Oulun seudun ympäristötoimelta. Tee ilmoitus [ympäristönsuojelun sähköisessä asiointipalvelussa \(ePermit\)](#). Lisätietoa löydät verkkosivuilta: www.ouka.fi/ymparistovalvonta/ymparistonsuojelun-luvat-ja-ilmoitukset.

Lannan poltto

Tuotantoeläinten lannan poltto on tullut mahdolliseksi 15.11.2018 alkaen. Polttoaineteholtaan alle 1 MW:n kattilalle edellytetään eläinlääkäriin hyväksyntä. Suuremmilla kattiloilla vaaditaan ympäristönsuojeluviranomaisen rekisteröinti tai ympäristölupa.

Hevosten ulkoilualueet

Hevonen tarvitsee päivittäin liikuntaa ja ulkoilua, joten jo tallialueen suunnittelussa ulkoilualueiden määrä ja tilantarve on suunniteltava hevosten lukumäärän mukaan.

Ulkotarhat

Suosittelavana ulkotarhan vähimmäiskokona voidaan pitää 20–25 m × 50–75 m eli pinta-alana noin 1 000–2 000 m².

Järjestä tarhan kuivatus joko salaojilla tai avo-ojilla. Uusi tarhojen pintakerros tarvittaessa. Puhdista tarhat lannasta säännöllisesti, mielellään viikoittain.

Huomioitan, että tarhat on rakennettava ja niitä on ylläpidettävä siten, että niistä ei aiheudu ravinnepestöjä pinta- ja pohjavesiin. Tarhojen valumavesien puhdistamiseksi voit perustaa tarhat kalteviksi, jolloin vedet voidaan tarvittaessa johtaa esim. keräilyojilla laskeutusaltaan kautta maastoon.

Harrastetalleilla vanhojen sähkö- tai puhelinpylväiden käyttö ulkotarhojen tolppina ei ole sallittua.

Laitumet

Laiduntamisesta ei saa aiheutua pohja- tai pintavesien pilaantumisvaaraa. 1- ja 2-luokan pohjavesialueilla laiduntamista tulee välttää. Rantalaitumilla tulisi olla aita estämässä hevosten pääsy veteen. Hevosella on oltava sääsuoja laitumella tai hevonen on voitava siirtää suojaan.

Jätevesien käsittely

Tallitoiminnassa muodostuva jätevesi on ensisijaisesti ohjattava vesihuoltolaitoksen viemäriin. Mikäli tämä ei ole mahdollista, jätevesijärjestelmä hyväksytään rakennus- tai toimenpideluvassa. 100 metriä tai sitä lähempänä vesistöä ja pohjavesialueella sijaitsevat jätevesijärjestelmät, jotka on rakennettu ennen vuotta 2004, on tullut saattaa nykymääräysten mukaisiksi 31.10.2019 mennessä. Lue lisää verkkosivuilta: www.ouka.fi/ymparistovalvonta/haja-asutuksen-jatevedet

Sako- ja umpikaivoliettteitä ei saa levittää pelloille, ellei lietettä hygienisoida ennen peltoon levittämistä lannoitevalmisteita koskevan lainsäädännön mukaisesti. Muistathan tehdä ilmoituksen jätehuoltoviranomaiselle ennen lietteiden levittämistä peltoon.

Jätehuolto

Jätteiden lajittelu ja keräys

Talleilla on oltava aina vähintään polttokelpoisen jätteen keräysastia, joka voi olla yhteinen asuinkiinteistön kanssa. Jätteitä ei saa polttaa eikä haudata maahan.

Voit viedä kotitalouksissa syntyvät hyötyjätteet (esim. paperi, pahvi, metalli ja muovi) ekopisteisiin. Toimita vaaralliset jätteet (mm. loisteputket, akut, jäteöljyt, sähkö- ja elektroniikkaromu) kunnan osoittamiin vastaanottoaikoihin. Yritysten hyöty- ja vaaralliset jätteet voit toimittaa lajiteltuna luvan saaneelle vastaanottajalle. Toimita lääkejätteet apteekkiin. Kyllästetylle puujätteelle on omat vastaanottoaikat.

Kuolleet hevoset

Kuolleet hevoset voit toimittaa:

- Ruskon jätekeskukseen erityisjätteenä välittömästi haudattavaksi. Hautaamisesta peritään käsittelymaksu. Yhteydenotto etukäteen, työnjohtaja p. 044 703 3965 tai 050 563 4853.
- Eläinten hautausmaalle haudattavaksi. Lemmikkieläinten hautausmaan hoitaja, p. 040 705 5867.

Voit haudata hevosen maanomistajan luvalla myös maahan. Ruhoa ei kuitenkaan saa haudata pohjavesialueelle eikä alle 250 m etäisyydelle kaivosta tai vesistöstä. Peitä hauta on vähintään 1-2 m maakerroksella. Ruhoa ei saa haudata muovissa tai muussa maatumattomassa materiaalissa.

Hevostalleja koskevia säännöksiä

- Hevostallien ympäristönsuojeluohje 4.11.2003, Ympäristöministeriön moniste 121
- Ympäristönsuojelulaki (527/2014): ympäristönsuojelun yleiset periaatteet, ilmoitusmenettely, ympäristöluvut
- Valtioneuvoston asetus ilmoituksenvaraisista eläinsuojista 138/2019
- Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) eli ns. nitraattiasetus: lannan varastointi ja levitys
- Jätelaki (646/2011)
- Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (157/2017): sovelletaan tallivesien käsittelyyn
- Kuntien jätehuoltomääräykset
- Kuntien ympäristönsuojelumääräykset
- Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999): hevostallien, lantaloiden ja jätevesijärjestelmien rakennus- ja toimenpideluvat
- Kuntien rakennusjärjestykset
- Valtioneuvoston asetus (588/2010) hevosten suojelusta
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus tuettavien hevostalouksrakennusten rakennusteknisistä ja toiminnallisista vaatimuksista (588/2015)
- Maa- ja metsätalousministeriön ohje Kotieläinrakennusten ympäristönhuolto, MMM-RMO C4: ohjeita lantalan rakentamiseen (sovelletaan ohjeellisena)
- Eläinsuojelulaki (247/1996) ja -asetus (396/1996)

Lisätietoa

- Ympäristönsuojelun neuvonta- ja palvelupuhelin p. 044 703 6790
- Maija Jokiharju, ympäristötarkastaja p. 044 703 6769
- Päivi Kunnari, ympäristötarkastaja p. 044 703 6768
- Pohjois-Suomen aluehallintovirasto p. 0295 017 500 (vaihe) ja www.avi.fi/pohjois-suomi
- Oulun seudun jätehuoltoviranomainen (Hailuoto, Kempele, Lumijoki, Oulu): www.ouka.fi/jatehuolto
- Lakeuden EKO jätehuoltoviranomainen (Liminka, Muhos, Tyrnävä): www.lakeudeneko.fi
- Kuntien rakennusvalvontaviranomaiset